

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 117/16
Люксембург, 8 ноември 2016 г.

Решение по дело C-554/14
Атанас Огнянов/Софийска градска прокуратура

Наказанието лишаване от свобода на задържано лице не може да бъде намалено при трансфера му от една държава членка в друга в съответствие с времето, през което е работил в затвор в първата държава членка, ако същата, при спазване на своето законодателство, не е извършила подобно намаляване на наказанието

Рамковото решение, уреждащо трансфера на осъдено на лишаване от свобода лице между две държави членки, няма директен ефект

С присъда от 28 ноември 2012 г. на г-н Атанас Огнянов, български гражданин, в Дания е наложено наказание от петнадесет години лишаване от свобода за убийство и грабеж при отегчаващи обстоятелства.

Г-н Огнянов първо е задържан под стража в Дания от 10 януари до 28 ноември 2012 г., датата, на която осъдителната му присъда влиза в сила. Той изтърпява част от наказанието си в Дания от 28 ноември 2012 г. до 1 октомври 2013 г. По време на задържането си в Дания г-н Огнянов работи от 23 януари 2012 г. до 30 септември 2013 г. На 1 октомври 2013 г. г-н Огнянов е трансфериран в български затвор.

Рамковото решение, уреждащо трансфера на осъдено на лишаване от свобода лице между две държави членки¹, установява като общо правило, че за изпълнение на наказанието се прилага правото на изпълняващата държава членка. Така единствено органите на тази държава членка са компетентни да вземат решения относно процедурата за изпълнение и да определят произтичащите от нея мерки, включително и относно основанията за предсрочно или условно освобождаване. Освен това компетентният орган на изпълняващата държава членка трябва да приспадне изцяло срока на вече изтърпяното в другата държава членка („издаващата държава членка“) лишаване от свобода.

Българското право предвижда, че положеният от осъденото лице труд се зачита за намаляване срока на наказанието, като два работни дни се считат за три дни лишаване от свобода². Съгласно тълкувателно решение на българския Върховен касационен съд от 12 ноември 2013 г. това предвидено в българското право правило се прилага и в случай че осъденото лице е полагало труд по време на задържането му в държава членка, различна от България, преди да бъде трансферирано в България за изтърпяване на остатъка от наказанието.

При трансфера на г-н Огнянов в България датските власти изрично посочват, че датският закон не позволява намаляване на наказанието лишаване от свобода при полагане на труд по време на задържането.

¹ Рамково решение 2008/909/ПВР на Съвета от 27 ноември 2008 година за прилагане на принципа за взаимно признаване към съдебни решения по наказателни дела, с които се налагат наказания лишаване от свобода или мерки, включващи лишаване от свобода, за целите на тяхното изпълнение в Европейския съюз (ОВ L 327, 2008 г., стр. 27), изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 г. (ОВ L 81, 2009 г., стр. 24).

² Така в случая на г-н Огнянов периодът от около една година и девет месеца, прекаран в датски затвор, би бил зачетен за близо две години и седем месеца, което би позволило с толкова да се намали наказанието му петнадесет години лишаване от свобода и следователно той да бъде освободен по-рано.

Софийски градски съд по същество иска от Съда да установи дали съответства на правото на Съюза националната разпоредба, която оправомощава изпълняващата държава членка (в случая България) да намали наказанието на осъденото лице поради положен от него труд по време на задържането му в издаващата държава членка (в случая Дания), когато компетентните органи на последната, при спазване на своето национално право, не са извършили подобно намаляване на наказанието.

В решението си от днешна дата Съдът разглежда контекста и целите на правото на Съюза в областта на трансфера на задържани лица и приема, че по отношение на частта от наказанието лишаване от свобода, изтърпяна от задържано лице на територията на издаващата държава членка до неговия трансфер в изпълняващата държава членка, включително по въпроса за евентуалното намаляване на наказанието, се прилага единствено правото на издаващата държава членка. Що се отнася до правото на изпълняващата държава членка, то се прилага само за частта от наказанието, която остава да се изтърпи след този трансфер.

Според Съда издаващата държава членка е тази, която трябва да намали наказанието по отношение на периода на задържане на нейна територия. Единствено тя е компетентна да намали наказанието поради положен труд преди трансфера. Следователно изпълняващата държава членка не може с обратно действие да приложи по отношение на частта от наказанието, вече изтърпяна от задържаното лице на територията на издаваща държава членка, своята правна уредба (по-специално относно намаляването на наказанията) вместо тази на издаващата държава членка.

В настоящия случай датските власти изрично са посочили, че датският закон не позволява намаляване на наказанието лишаване от свобода поради положен труд по време на задържането. Следователно български власти не могат да намалят наказанието по отношение на частта му, която вече е изтърпяна в Дания. Всяко тълкуване на правото на Съюза в обратен смисъл може да застраши постигането на преследваните с това право цели (по-специално принципа на взаимно признаване) и така да подкопае взаимното доверие в правните системи на другите държави членки.

Съдът заключава, че правото на Съюза не допуска национална разпоредба, която оправомощава изпълняващата държава членка да намали наказанието на осъденото лице поради положен от него труд по време на задържането му в издаващата държава членка, когато компетентните органи на последната, при спазване на нейното законодателство, не са извършили подобно намаляване на наказанието.

По това дело от Съда е поискано да отговори и на въпроса за правното действие на рамковите решения.

В това отношение Съдът констатира, че приложимото в случая рамково решение е прието въз основа на бившия трети стълб на Съюза, по-специално на основание член 34, параграф 2, буква б) ЕС. Съгласно тази разпоредба, разглеждана във връзка с приетия при влизането в сила на Договора от Лисабон Протокол относно преходните разпоредби, рамковите решения нямат директен ефект, докато не бъдат отменени, обявени за нищожни или изменени в приложение на Договора от Лисабон. Приложимото в случая рамково решение не е отменено, обявено за нищожно или изменено. Следователно то няма директен ефект.

Съдът подчертава също така, че националната юрисдикция, която трябва да тълкува националното право, е длъжна да го направи, доколкото е възможно, с оглед на текста и целта на рамковото решение, за да се постигне търсеният с него резултат. Освен това изискването за съответстващо тълкуване включва и задължение за националните съдилища, включително тези, действащи като последна инстанция, при необходимост да изменят постоянната съдебна практика, ако тя се основава на тълкуване на националното право, което е несъвместимо с целите на рамково решение.

С оглед на тези принципи Съдът заключава, че запитващата юрисдикция трябва да осигури пълното действие на Рамковото решение, като при необходимост по собствена инициатива не приложи даденото от Върховния касационен съд тълкуване, когато това тълкуване не е съвместимо с правото на Съюза.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 3708.